

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Statsråden

Kommunal- og forvaltningskomiteen i Stortinget
Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref
2026/2014

Vår ref
26/621-

Dato
19. februar 2026

**Representantforslag 90 S (2025-2026) fra stortingsrepresentantene
Mudassar Kapur, Anna Molberg, Mathilde Tybring-Gjedde og Tage
Pettersen om borgerkontrakt**

Jeg viser til brev fra kommunal- og forvaltningskomiteen 3. februar 2025 med anmodning om min vurdering av representantforslag fra stortingsrepresentantene Mudassar Kapur, Anna Molberg, Mathilde Tybring-Gjedde og Tage Pettersen om å innføre en borgerkontrakt.

Innledningsvis vil jeg understreke at jeg deler forslagsstillernes overordnede mål om å styrke integreringen i Norge. Det er avgjørende både for den enkelte og for samfunnet at nyankomne raskt får nødvendig norskopplæring, kunnskap om det norske samfunnet og kommer i arbeid eller utdanning. Jeg vil i denne sammenheng vise til at Stortinget i 2025 vedtok flere endringer i integreringsloven for å bidra til økt arbeidsretting og formell opplæring i introduksjonsprogrammet, jf. Prop. 81 L (2024–2025). De fleste av endringene trådte i kraft 1. januar i år. Blant annet er det innført minstekrav til arbeidsrettede elementer for deltakere med arbeidsrettede løp, varigheten av introduksjonsprogrammet er utvidet for dem som skal gjennomføre videregående opplæring innenfor rammene av introduksjonsprogrammet, og kommunenes ansvar for å samordne og kvalitetssikre elementene i programmet er presisert. Videre kan fylkeskommunen nå underlegges tilsyn på sitt ansvarsområde.

Regjeringen har også hatt på høring forslag om en integreringserklæring. Denne skal erstatte dagens integreringskontrakt og fra dag én tydeliggjøre hvilke forventninger norske myndigheter har til deltakere i introduksjonsprogrammet, samt hvilke forpliktelser deltakerne har når det gjelder å ta del i arbeids- og samfunnsliv og bli selvforsørget. Erklæringen skal videre tydeliggjøre at kvinner og menn har like rettigheter til utdanning, arbeid og deltakelse i demokratiske prosesser, og at alle har rett til å leve i frihet og trygghet og bestemme over

eget liv. Integreringserklæringen skal også løfte fram hvilke forventninger som knytter seg til foreldrerollen i Norge, og understreke at brudd på norsk lov kan medføre straffansvar.

Regjeringen arbeider nå videre med integreringserklæringen på bakgrunn av innspillene som kom inn i høringen, samtidig som vi fortsetter arbeidet med å styrke integreringen slik at flere kan delta aktivt i arbeids- og samfunnsliv.

Min overordnede vurdering er at flere av tiltakene som foreslås i representantforslaget allerede finnes i gjeldende regelverk, og at en ny borgerkontrakt i liten grad vil styrke integreringen. Tvert imot kan en slik kontrakt skape dobbelregulering, uklarhet og unødvendig byråkrati. Jeg gir nedenfor min vurdering av de tre forslagene i representantforslaget.

Forslag 1

Forslagsstillerne ber regjeringen innføre en borgerkontrakt for nyankomne, basert på prinsippet om gjensidig forpliktelse, og sikre at gjennomføring av kontrakten får betydning for rettigheter som permanent oppholdstillatelse og statsborgerskap.

Jeg gjør oppmerksom på at dagens introduksjonsprogram allerede stiller tydelige krav til både deltakere og kommuner. Mange av elementene som foreslås i en borgerkontrakt, er en gjentakelse av plikter som følger av integreringsloven.

I dagens ordning gjennomføres en obligatorisk individuell kartlegging, og det utarbeides en integreringsplan i samarbeid mellom deltaker og kommune. Planen er styrende for programforløpet og danner grunnlag for sanksjoner ved manglende oppfølging. Kravene som forslagsstillerne ønsker å innføre, slik som deltakelse i norskopplæring med progresjon, gjennomføring av opplæring i samfunnskunnskap og deltakelse i arbeidsrettede tiltak og praksis, inngår allerede i introduksjonsprogrammet. Opplæring i norsk og samfunnskunnskap er obligatorisk, og det gjelder minstekrav til arbeidsrettet innhold i introduksjonsprogrammet for deltakere som har arbeidsrettede løp.

Kravene som rettes mot kommunene i representantforslaget følger også i all hovedsak av gjeldende regler. Kommunene skal gjennomføre individuell kartlegging, utarbeide tilpasset integreringsplan, tilby norskopplæring på riktig nivå og sikre sammenhengende oppfølging. Kommunene skal også legge til rette for arbeidsrettede tiltak og arbeidsdeltakelse.

Forslagsstillerne uttrykker bekymring for manglende konsekvenser ved brudd på pliktene. Etter integreringsloven skal kommunene redusere introduksjonsstøtten ved ugyldig fravær fra introduksjonsprogrammet, og ved vedvarende brudd kan programmet stanses. Systemet inneholder derfor allerede tydelige sanksjonsmuligheter.

Når det gjelder forslaget om å knytte borgerkontrakten til rettigheter som permanent oppholdstillatelse og statsborgerskap, vil jeg understreke at det allerede er regulert sanksjoner gjennom tydelige vilkår: Ved søknad om permanent oppholdstillatelse etter

utlendingsloven er det krav om ferdigheter i norsk muntlig på nivå A2, bestått prøve i samfunnskunnskap på et språk man forstår og selvforsørgelse. For statsborgerskap er det krav om ferdigheter i norsk muntlig på nivå B1 og bestått statsborgerprøve. Disse kravene er et tydelig uttrykk for forventningene til deltakelse og integrering. Å etablere en parallell kontrakt vil ikke gi større tydelighet, men skape overlapp. Utfordringen ligger ikke primært i manglende krav, men i at systemet kan være komplekst for nyankomne, og at kvaliteten i oppfølgingen varierer.

Forslag 2

Forslagsstillerne ber regjeringen utvide målgruppen for integreringserklæringen til også å omfatte familiegjenforente til flyktninger. Etter integreringsloven har familiegjenforente til flyktninger rett og plikt til å delta i introduksjonsprogram, og de inngår derfor i målgruppen for integreringserklæringen som regjeringen har foreslått.

Forslag 3

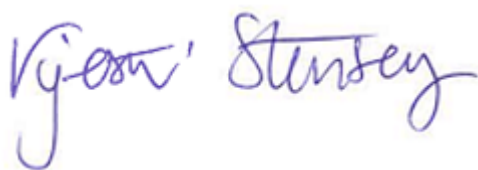
Forslagsstillerne ber regjeringen sørge for tydeligere konsekvenser ved manglende oppfyllelse av integreringsforpliktelser, herunder vurdere økonomiske sanksjoner og betydning for oppholdstillatelse i grove tilfeller.

Regjeringen har hatt på høring forslag om en ny integreringserklæring som skal tydeliggjøre plikter, rettigheter og forventninger fra dag én. Erklæringen skal bidra til økt forutsigbarhet og understøtte krav som allerede følger av lovverket.

I tillegg har regjeringen sendt på høring forslag om en ny integreringsstønad med tydelige konsekvenser ved brudd på integreringsforpliktelser. Forslaget innebærer at mottakere av integreringsstønaden som hovedregel har plikt til å delta i integreringsprogram eller aktivitetsplikt. Det foreslås derfor at stønaden ikke skal utbetales til flyktninger som unndrar seg plikten til å bidra til kartlegging, møte til karriereveiledning eller på andre måter forhindrer oppstart av programmet eller aktivitetsplikten. I slike tilfeller kan utbetalingen stanses helt, frem til deltakeren medvirker slik at kvalifiseringen kan starte. Flyktningen kan likevel ha rett til økonomisk bistand i en nødsituasjon.

Når det gjelder konsekvenser for oppholdstillatelse i grove tilfeller, viser jeg til vurderingene under forslag 1.

Med hilsen

Kjersti Stenseng